22/05/2023

Το νέο βιβλίο του πρόσφερε στον Οικουμενικό Πατριάρχη ο Μέγας Πρωτοσύγκελλος

Πατριαρχεία / Οικουμενικό Πατριαρχείο

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος δέχθηκε το Σάββατο, 13 Μαΐου 2023, τον Πρωτοσύγκελλό του, Πανοσιολογιώτατο κ. Θεόδωρο, Καθηγητή της Πατριαρχικής Ανωτάτης Εκκλησιαστικής Ακαδημίας Κρήτης, ο οποίος του προσέφερε το πρώτο αντίτυπο του νέου του βιβλίου με τίτλο, “Η Αναδιοργάνωσις της Γεροντικής Μητροπόλεως Εφέσου – Το Εφεσιακόν ή Κυδωνι-ακόν Μητροπολιτικόν Ζήτημα (1905 – 1908)”. Ο Παναγιώτατος συνεχάρη τον Μ. Πρωτοσύγκελλο για το νέο πόνημά του, καρπό επισταμένης μελέτης, αλλά και για το σύνολο του συγγραφικού έργου του».

Σημαντικά εκκλησιαστικά ζητήματα που αφορούν στην αναδιοργάνωση της Γεροντικής Μητρόπολης Εφέσου αποτελούν το αντικείμενο του πέμπτου κατά σειρά πονήματος του Μεγάλου Πρωτοσυγκέλλου της Αγίας του Χριστού Μ. Εκκλησίας **Θεόδωρου Μεϊμάρη,** Καθηγητή της Πατριαρχικής Ανώτατης Εκκλησιαστικής Ακαδημίας Κρήτης, που έλκει την καταγωγή του από το Ηράκλειο Κρήτης.

Το πολυσέλιδο σύγγραμμα, κυκλοφόρησε πρόσφατα από τις εκδόσεις Αντώνη Σταμούλη στη Θεσσαλονίκη.

Όπως αναφέρεται στην παρουσίαση του βιβλίου: Η παρούσα μελέτη βασίζεται αποκλειστικά σε ανέκδοτο αρχειακό υλικό του Πατριαρχικού Αρχειοφυλακίου και του Ιστορικού Αρχείου του Οικουμενικού Πατριαρχείου, μέσα από την εξέταση Φιρμανίων, Συνοδικών Πρακτικών, Κωδίκων Πατριαρχικής Αλληλογραφίας και της εισερχόμενης αλληλο-γραφίας από τις Επαρχίες Εφέσου και Κυδωνιών που σχετί-ζονται με το υπό εξέταση θέμα.

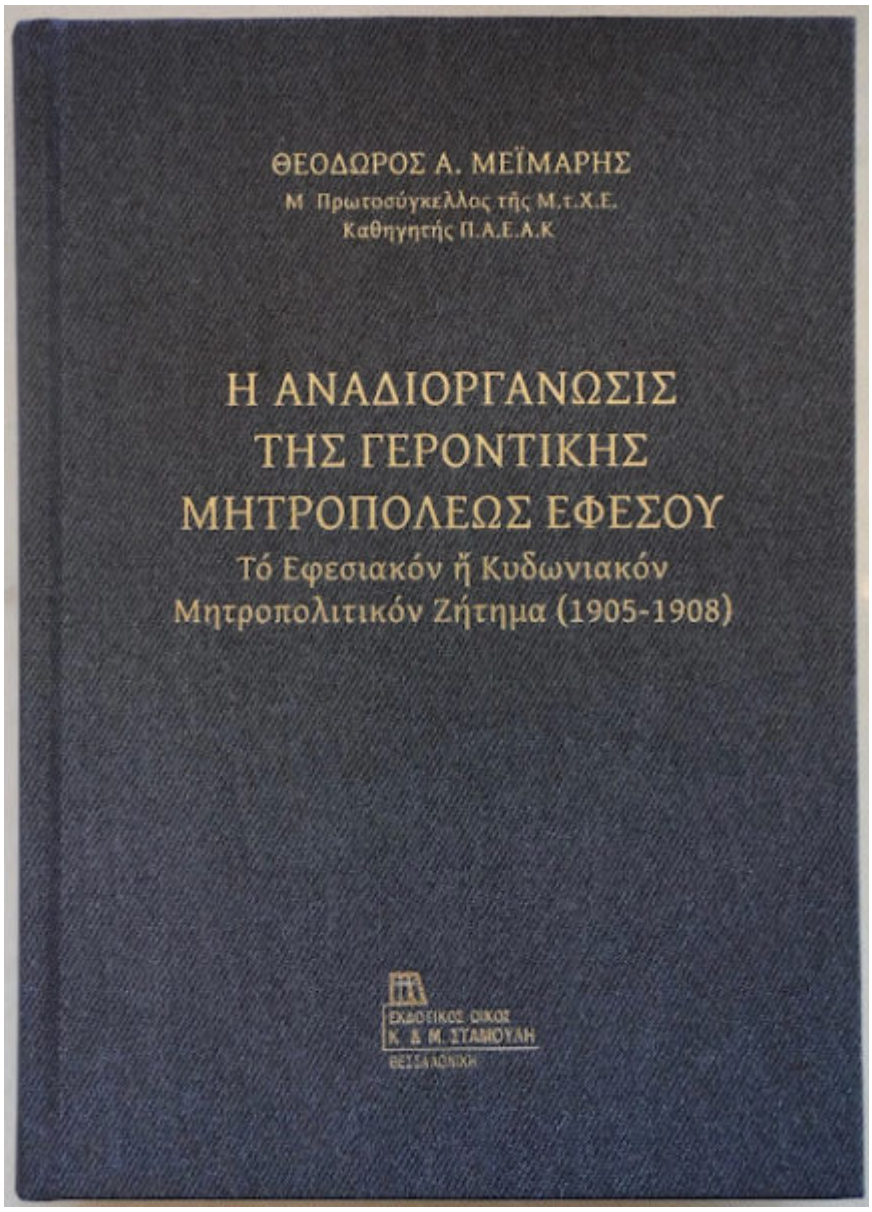

Το καλαίσθητο αυτό βιβλίο, που αποτελείται από πέντε κεφάλαια και 365 σελίδες συνολικά, κοσμείται από σχετικό Πατριαρχικό Γράμμα και πραγματεύεται το πλαίσιο της ανάδει-ξης του Τμήματος Κυδωνιών σε Μητρόπολη με έμφαση στις απαρχές του Εφεσιακού ή Κυδωνιακού Ζητήματος, στις σχέσεις του Ειρηνουπόλεως Αρσενίου με την Κοινότητα Κυδωνιών, στο κτηματικό ζήτημα και το ζήτημα του στρατιωτικού φόρου (Α’ Κεφάλαιο).

Επιπλέον φωτίζεται η διοικητική και εκκλησιαστική αναδιοργάνωση της Επαρχίας Εφέσου, η αλληλογραφία των θεσμικών φορέων του Τμήματος Κυδωνιών με το Οικουμενικό Πατριαρχείο (Μάρτιος – Ιούνιος 1906), η συνοδική θεώρηση του Ζητήματος (Ιούλιος – Σεπτέμβριος 1906), το συνοδικό ορόσημο της 19 Οκτωβρίου 1906 και οι συνοδικές παλινωδίες για την υποσκαφή της απόφασης της 19 Οκτωβρίου 1906 (Β’ Κεφάλαιο).

Στην μελέτη γίνεται αναφορά στο μέτρο της αποστολής Πατριαρχικών Εξάρχων στις Κυδωνίες με έμφαση στην εξαρχική αποστολή του Μεσημβρίας Τιμοθέου

(Ιανουάριος – Μάρτιος 1907), στην ανάθεση της εξαρχικής διοίκησης του Τμήματος Κυδωνιών στον Βάρνης Νεόφυτο και στον ορισμό του Μυτιλήνης Κυρίλλου ως Πατριαρχικού Εξάρχου (Γ’ Κεφάλαιο).

Ενδιαφέρουσα πτυχή της νέας μελέτης αποτελεί ο τρόπος επίλυσης του Εφεσιακού ή Κυδωνιακού Ζητήματος το 1908, οι σχετικές συνοδικές συζητήσεις κατά το α’ τρίμηνο του 1908, οι συνοδικές συνεδρίες της 20 και 27 Μαρτίου του 1908, οι παρελκυστικοί τακτικισμοί των Εφέσου Ιωακείμ Ευθυβούλη και Πελαγονίας Ιωακείμ Φορόπουλου τον Απρίλιο του 1908 και η συνοδική ανακήρυξη του Τμήματος Κυδωνιών σε Μητρόπολη (Δ’ Κεφάλαιο).

Σημαντική παράμετρο της μελέτης αποτελεί το τελευταίο, Ε’ Κεφάλαιο, το οποίο αναφέρεται στα προς διασάφηση εκκρεμή ζητήματα από την ανακήρυξη της Μητροπόλεως Κυδωνιών και, πλέον συγκεκριμένα, στο εμπροϋπόθετο πλαίσιο για την πλήρωση της Μητρόπολης Κυδωνιών μέσω του καθορισμού των ορίων και της τακτοποίησης των οικονομικών εκκρεμοτήτων της μεσαρχιερατείας, στην εκλογή ως πρώτου Μητροπολίτη Κυδωνιών του από Στρωμνίτσης Γρηγορίου Ωρολογά, στις προκλήσεις (οικονομικές, ποιμαντικές, δικαστικές, κοινοτικές και εκπαιδευτικές) της μεσαρχιερατείας για τον Κυδωνιών Γρηγόριο, στο εν Σμύρνη μεταρρυθμιστικό Σωματείο – Κομιτάτο του ιερού κλήρου και στην περίπτωση του Συγκέλλου Παϊσίου και στις σχέσεις του με τον Εφέσου Ιωακείμ Ευθυβούλη.

Το βιβλίο, πέρα από την αγγλική περίληψη και το ευρετήριο ονομάτων, όρων και συγγραφέων, κατακλείεται με την παράθεση πλούσιου φωτογραφικού υλικού περί των Πατρι-αρχών, των Ιεραρχών (Μητροπολιτών και Επισκόπων) που συνδέονταν με τις επιμέρους θεματικές της μελέτης, περί της Μητρόπολης και της περιοχής των Κυδωνιών και των Τόμων Ανακήρυξης των Μητροπόλεων, πρώην Επισκοπών της Μητρόπολης Εφέσου.

Τα προηγούμενα πονήματα του συγγραφέα, που εκδό-θηκαν επίσης από τον εκδοτικό οίκο Αντώνη Σταμούλη (Π. Π. Γερμανού 38 – Ι. Μιχαήλ 2, Θεσσαλονίκη, τηλ. 2310 264748, email:), είναι τα εξής:

α) «Εθνικός προσδιορισμός και αιτούμενα στο Ελλαδικό Κράτος. Τα καθ’ εαυτόν Νικάνδρου Ζαννουβίου και η εποχή του (1828-1888)» (διδακτορική διατριβή που υποστηρίχθηκε το 2011 στο Τμήμα Θεολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης),

β) «The Holy and Great Council of the Orthodox Church and the Ecumenical Movement» (μεταπτυχιακή εργασία που υποστηρίχθηκε το 2005 στο Τμήμα Θεολογίας του Πανε-πιστημίου της Γενεύης),

γ) «Η εκλογή και η αναγνώριση του Μελετίου Μεταξάκη ως Πατριάρχου Αλεξανδρείας (1925 – 1927)» και

δ) «Η αναδιοργάνωσις του Αλεξανδρινού Θρόνου επί Μελετίου Μεταξάκη (1926 – 1935)».

Ο Μ. Πρωτοσύγκελλος Θεόδωρος, αδελφός της ιστορικής Μονής Αγκαράθου (Απρίλιος 2003), στην οποία και αφιερώνεται η παρούσα μελέτη, από το 2005 υπηρετεί στην Πατριαρχική Αυλή του Φαναρίου, είναι Καθηγητής στο γνωστικό αντικείμενο «Εκκλησιαστική Ιστορία του Νεώτερου και Σύγχρονου Ελληνισμού» στην Πατριαρχική Ανώτατη Εκκλησιαστική Ακαδημία Κρήτης, ενώ συνέγραψε και άρθρα ιστορικού, θεολογικού και διαχριστιανικού περιεχομένου, τα οποία δημοσίευσε σε επιστημονικά περιοδικά, ελληνιστί, αγγλιστί και ιταλιστί.

Μεταξύ των ετών 2006 – 2017 διετέλεσε Ορθόδοξος Γραμματέας της Μικτής Διεθνούς Επιτροπής επί του Θεολογικού Διαλόγου μεταξύ της Ορθόδοξης Εκκλησίας και της Παγκόσμι-ας Λουθηρανικής Ομοσπονδίας, ενώ από το 2010 μέχρι το 2017 εκτέλεσε χρέη Ορθόδοξου Γραμματέα στο Ευρωπαϊκό Φόρουμ Διαλόγου μεταξύ της Ορθόδοξης και της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας.